

УДК: 341.231.14:341.123.045.9

**ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ВІДПОВІДАЛЬНІСТІ
ІЗ ЗАХИСТУ» (RESPONSIBILITY TO PROTECT):
РОЛЬ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН**

Іван Городиський

*Український католицький університет,
вул. І. Свенціцького, 17, м. Львів, Україна, 79011, тел. (032) 240-99-44,
e-mail: ivan.horodyskyy@gmail.com*

Досліджено сучасну практику та перспективи подальшого застосування концепції «відповідальність із захисту» (англ. *responsibility to protect*) у міжнародно-правових відносинах, зокрема з метою захисту цивільного населення під час збройного конфлікту. Особливу увагу приділено ролі Ради Безпеки ООН у застосуванні концепції «відповідальність із захисту». Розглянуто питання перспектив реформування Ради Безпеки ООН у контексті ефективного застосування цієї концепції.

Ключові слова: відповідальність із захисту; захист цивільного населення; Організація Об'єднаних Націй; права людини; Рада Безпеки ООН; цивільне населення.

На початку XXI століття людство все частіше зіштовхується з новими викликами у сфері правового регулювання збройних конфліктів. Вони пов'язані як з чинниками, що виникають безпосередньо під час бойових дій (напр., використання нових типів озброєнь та нових методів ведення військових дій), так і з новими інструментами міжнародно-правового регулювання, що мають на меті мінімізацію та запобігання негативним наслідкам збройного конфлікту. Одним із таких напрямів, актуальність якого постійно зростає, є концепція «відповідальності із захисту» (англ. *responsibility to protect*, R2P), а сферою, в якій застосування цієї концепції може бути критично важливим є захист цивільного населення під час збройного конфлікту.

Тематику «відповідальності із захисту» активно досліджували українські та зарубіжні вчені. Зокрема, варто виокремити праці С. Д. Кантарєва [7], Л. В. Пастухової та А. П. Шуміленка [1], М. Паяндеха [9], О. М. Сіваш [2], Ю. В. Чайковського [4], А.–М. Слотер [11] та інших. Водночас чимало аспектів застосування цієї концепції в міжнародно-правовій практиці залишається поза увагою українських юристів-міжнародників.

Відповідно, **метою** нашої статті є дослідження сучасних проблем, які виникають під час застосування концепції «відповідальність із захисту» в міжнародному праві, та пошук можливих шляхів їхнього вирішення.

Захист цивільного населення під час війни завжди виносили на порядок денний міжнародного права. Ще з часів Середньовіччя існували заборони на застосування певних видів озброєнь з метою уникнення жертв серед мирного населення. Однак тривалий час такі дії розглядали лише як вияв доброї волі держав, який вони здійснюють на власний розсуд, а не як їхнє зобов'язання.

В історії міжнародного права згадують знамениту дискусію між видатним юристом-міжнародником Рафаелем Лемкіном та його викладачем, коли Р. Лемкін ще навчався у Львівському університеті імені Яна Казимира (тепер це Львівський національний університет імені Івана Франка – Прим. І. Г.). Викладач, ім'я якого досі не з'ясовано (за різними версіями, це міг бути Юліуш Макаревіч (1872–1955) або ж Станіслав Стажинські (1853–1935) – Прим. І. Г.), порівняв населення держави із виводком курчат, які можуть бути вбиті їхнім господарем, і це буде винятково його власна справа. Таке трактування було поширене серед юристів-міжнародників протягом століть, і лише жахливі події ХХ століття, починаючи з вірменського геноциду 1915 р. і закінчуючи геноцидом у Руанді та різнею у Сребрениці в середині 1990-х, змогли його змінити.

На жаль, лише мільйони жертв змусили міжнародну спільноту переглянути трактування суверенітету як засобу всеохопної та абсолютної влади держав у межах їхніх кордонів та над їхніми громадянами. Водночас у міжнародному праві за останні кілька десятиліть важко відшукати більш дискутоване питання, аніж проблема суверенітету держав. Навіть якщо, на перший погляд, обговорюються інші питання (напр., самовизначення народів, глобальна та регіональна інтеграція тощо), проблема суверенітету лежить у їхній основі.

Одне з питань, яке підняли у цьому контексті – чи може суверенітет означати не тільки владу над власними громадянами, а й зобов'язання перед ними? Такий підхід спричиняє подальший розвиток та переосмислення поняття «суверенітету», що знаходить своє вираження у нових концепціях, однією з яких є «відповідальність із захисту». Як зазначає проф. А.–М. Слотер, «відповідальність із захисту» є найважливішою зміною в нашій концепції суверенітету з часів Вестфальського договору 1648 р.» [10, р. 748]. Свого часу А. П. Шуміленко та Л. П. Пастухова наголосили, що сьогодні суверенітет «більше не є правом у розумінні Вестфальського трактату 1648 р., а явищем, яке також створює і зобов'язання для держав щодо захисту їх населення» [11, с. 7]; О. М. Сіваш зазначає важливу роль концепції «відповідальність із захисту» для сучасного розуміння поняття суверенітету та наголошує, що «подальша еволюція ідеї суверенітету... проявляється в формуванні концепції відповідальності по захисту» [2, с. 258].

На жаль у статті не можливо детально проаналізувати історію розвитку цієї концепції та її змісту, які, водночас, доволі ґрунтовно висвітлювали інші науковці. Варто лише зазначити, що концепцію «відповідальності із захисту» запропонувала 2001 р. Міжнародна комісія з питань інтервенції та державного суверенітету (англ. *International Commission on Intervention and State Sovereignty*, ICISS), яку створив уряд Канади. Уже 2005 р. цю концепцію одноголосно

схвалили у Підсумковому документі Світового саміту – найбільшої зустрічі глав держав та урядів в історії ООН.

За кілька років, у січні 2009 р., Генеральний секретар ООН Пан Гі-Мун опублікував звіт «Імплементация відповідальності із захисту» (англ. *Implementing the Responsibility to Protect*), в якому запропоновано загальновізану сьогодні структуру цієї концепції. Відповідно до неї, концепція «відповідальності із захисту» складається з трьох основ (колон):

I. Держави несуть першочергову відповідальність із захисту їхнього населення від геноциду, воєнних злочинів, етнічних чисток та злочинів проти людяності.

II. Міжнародна спільнота докладає зусиль з метою посилення спроможності держав захищати їхнє населення від геноциду, воєнних злочинів, етнічних чисток та злочинів проти людяності як під час кризи, так і до початку криз та конфліктів.

III. Міжнародна спільнота повинна діяти вчасно та рішуче з метою попередження геноциду, воєнних злочинів, етнічних чисток та злочинів проти людяності у випадках коли держава є очевидно неспроможною захистити власне населення [6].

Відтоді концепцію «відповідальності із захисту» застосували під час кількох конфліктів на Африканському континенті, зокрема в Кенії, Кот-Д'Івуарі та Центрально-Африканській Республіці. Водночас відомі факти, коли міжнародній спільноті не вдалося застосувати цю концепцію належним чином або ж застосувати її повною мірою. Двома останніми і, мабуть, найвідомішими випадками є конфлікти в Сирії та Україні.

Коли з'явилися факти численних порушень прав людини під час Революції Гідності та збройного конфлікту на Сході України, українці почали апелювати до міжнародної спільноти щодо вжиття негайних заходів з метою зупинити ці порушення та відновити порушені права та мир. Хоча не всі факти таких порушень охоплює концепція «відповідальності із захисту», таке апелювання яскраво ілюструє існування суспільного запиту на реакцію з боку міжнародної спільноти у відповідь на такі факти. Межа між міжнародними та внутрішньодержавними відносинами стає щораз невидимішою, коли ми говоримо про порушення прав людини. І «відповідальність із захисту» є однією (хоча й не єдиною) з відповідей на такий запит.

На жаль, зусилля міжнародної спільноти із застосування «відповідальності із захисту» на цьому етапі зіштовхнулись із низкою проблем, які практично унеможливили її застосування під час збройних конфліктів, коли існує загроза безпеці цивільного населення. Навіть в умовах існування цієї концепції міжнародна спільнота досі не виробила ефективних відповідей на виклики, пов'язані із захистом цивільного населення, що можна спостерігати саме у випадку конфліктів в Україні та Сирії.

Звичайно, не варто стверджувати, що саме незастосування концепції «відповідальності із захисту» стало головною причиною поточної ситуації в Україні та Сирії. Однак обидві ситуації наочно продемонстрували проблеми із

розумінням та застосуванням цієї концепції у сучасному міжнародному праві. Дві такі проблеми, які, з певної точки зору, є найважливішими, – це проблема одностороннього застосування концепції «відповідальність із захисту» та ефективність міжнародних інституцій під час застосування цієї концепції.

У випадку першої проблеми яскравим прикладом є спроба Російської Федерації виправдати кримські події лютого–березня 2015 р. «захистом російського населення Криму» з одночасним позиціонуванням України як недієздатної держави (англ. *failed state*), яка має на меті проведення етнічних чисток у Криму і, водночас, не бажає і не має змоги захистити кримчан. Отож російська влада використовувала аргументи, які належать до концепції «відповідальність із захисту» з метою створення фактичних та юридичних підстав для здійснення односторонніх дій на території України.

У цьому випадку ми можемо спостерігати серйозний виклик для майбутнього концепції «відповідальність із захисту»: можливість застосування окремими державами цієї концепції в односторонньому порядку та на власний розсуд. Таку можливість можуть використати окремі держави з метою виправдання фактів порушення суверенітету інших держав. На потенційному «виправдальному» характері застосування цієї концепції наголошують і в доктрині міжнародного права. Зокрема, С. Д. Кантарева стверджує, що ця концепція може «впливати на виправдовувальну аргументацію в міжнародному праві і піднімати політичну ціну діяльності чи бездіяльності» [7, р. 2].

Наголосимо, що «відповідальність із захисту» не передбачає абсолютного виправдання односторонніх дій держави. Держава, відповідно до концепції «відповідальність із захисту», несе відповідальність перед міжнародною спільнотою загалом, однак не перед окремими державами, отож односторонні дії не можуть бути обґрунтовані та виправдані через застосування «відповідальності із захисту» та є неприпустимими з цієї точки зору. Як чітко зазначено у звіті «Групи високого рівня» (англ. *High Level Panel*), створеної колишнім Генеральним секретарем ООН Кофі Аннаном, «ключовим аспектом («відповідальності із захисту» – Прим. І. Г.) є не «право на втручання» (англ. *right to intervene*) якоїсь однієї держави, а «відповідальність із захисту» усіх держав», і такі заходи, відповідно до позиції цієї Групи, повинні здійснюватися за умови їхнього схвалення Радою Безпеки ООН [5].

Повертаючись до витоків концепції «відповідальність із захисту», зазначимо, що Г. Еванс, М. Сахнун та М. Ігнат'єфф, колишні члени Міжнародної комісії з питань інтервенції та державного суверенітету та одні з авторів цієї концепції, так само стверджують: створюючи цю концепцію, вони намагалися уникнути її трактування як «права на втручання» чи «зобов'язання втрутитися» [12, р. 307–329]. Український вчений Ю. В. Чайковський, аналізуючи доповідь цієї Комісії, зазначає, що «...комісія справедливо виходить з того, що тільки в разі досягнення консенсусу між постійними членами Ради Безпеки при вирішенні цього питання міжнародне співтовариство може бути гарантовано від зловживання силою тієї чи іншої з великих держав шляхом здійснення гуманітарних інтервенцій» [4, с. 312].

Як бачимо, в доктрині міжнародного права не розглядається право однієї держави на вчинення комплексу односторонніх дій на власний розсуд. Саме тому необхідним є регламентування порядку застосування концепції «відповідальність із захисту» і заборона її застосовування в односторонньому порядку. Зрозуміло, що можуть трапитись випадки, коли одностороннє втручання, без отримання попереднього схвалення з боку міжнародної спільноти, буде виправданим. Отож доцільно принаймні передбачити вичерпний перелік випадків, коли таке одностороннє втручання буде виправданим і не становитиме зловживання.

Водночас уникнення таких зловживань можливе винятково за умови ефективної діяльності міжнародних інституцій, які б давали авторитетну та однозначну оцінку допустимості та необхідності концепції «відповідальність із захисту». Однак у діяльності міжнародних інституцій може виникнути і зворотна ситуація: коли окремі держави блокуватимуть прийняття рішень щодо застосування «відповідальності із захисту» в разі, якщо це не відповідатиме їхнім інтересам, передусім у випадку застосування консесуального підходу, який озвучує Ю. В. Чайковський. І це підштовжує нас до другого виклику, який виникає перед застосуванням «відповідальності із захисту» на сучасному етапі.

Один із найважливіших уроків для майбутнього «відповідальності із захисту», який міжнародна спільнота повинна винести зі збройного конфлікту на Сході України, є, можливо, не настільки очевидним на перший погляд, однак він впливає на ефективність та майбутнє застосування цієї концепції. Відповідно до цього уроку, концепцію «відповідальність із захисту» неможливо застосувати в повною мірою без ефективної Ради Безпеки, зокрема – без ефективного механізму прийняття рішень у рамках цього міжнародного органу.

Ключова роль Ради Безпеки ООН в імплементації «відповідальності із захисту» природно впливає із надання повноважень цьому органу, закріплених у частині першій ст. 24 Статуту ООН «Члени покладають на Раду Безпеки головну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки» [3]. Своєю чергою, Л. В. Пастухова та А. П. Шуміленко зазначають, що «...реалізація РБ (Радою Безпеки – Прим. І. Г.) ООН передбачених ст. 24 Статуту ООН повноважень за ситуації грубих та масових порушень прав людини є, фактично, виконанням обов'язку щодо відповідальності із захисту» [1, с. 9].

Первинно саме Раду Безпеки ООН розглядали як ключову міжнародну інституцію, на яку поклали зобов'язання із контролю застосування «відповідальності із захисту», і протягом останнього десятиріччя питання, пов'язані з відповідальністю із захисту, розглядали у практиці цього органу. Однак поточний механізм прийняття рішень у рамках Ради Безпеки ООН робить реальне застосування цієї концепції практично неможливим. Адже практично кожен мешканець України добре пам'ятає, що проблеми, пов'язані з Кримом, а згодом – з Донбасом, неодноразово розглядали під час засідань Ради Безпеки ООН. Ми знаємо, що Рада розглядала проекти резолюцій, які відхилила Російська Федерація через застосування права вето як постійного члена Ради

Безпеки. І хоча ці резолюції не стосувалися питань застосування «відповідальності із захисту», є очевидним, що така ситуація із блокуванням важливих рішень Ради Безпеки, які не зацікавлені в їхньому ухваленні, унеможливує ефективне застосування «відповідальності із захисту».

Можливим, і, напевно, найефективнішим шляхом вирішення цієї проблеми є обмеження використання права вето постійними членами Ради Безпеки ООН у випадку геноциду, воєнних злочинів, етнічних чисток, злочинів проти людяності та інших масових порушень прав людини, які охоплює концепція «відповідальність із захисту». Ця ідея не нова, її часто обговорюють на офіційному рівні. Зокрема, протягом 2013–2014 рр. понад двадцять держав підтримали цю ідею, а міністр закордонних справ Франції Л. Фабюс у коментарі для американського видання «Нью-Йорк Таймс» (англ. *New York Times*) висловив ідею, що постійні члени Ради Безпеки ООН повинні добровільно погодитися не застосовувати право вето у випадку порушень прав людини, які переростають у масові [8].

Попри те, що право вето постійних членів Ради Безпеки є одним із наріжних каменів сучасної системи функціонування та діяльності ООН, очевидно, що в багатьох випадках на сучасному етапі він не сприяє ефективності вирішення тих викликів, які стоять як перед ООН, так і перед міжнародною спільнотою загалом. Протидія масовим та грубим порушенням прав та свобод людини, зокрема, в частині застосування концепції «відповідальність із захисту», є лише одним із таких випадків. Отож реформування процедури прийняття рішень Радою Безпеки ООН, поруч із кристалізацією та уточненням її повноважень в частині застосування концепції «відповідальність із захисту», є одним із ключових чинників, від якого залежить ефективність захисту прав людини на міжнародному рівні.

Насправді доволі важко уявити ситуацію, коли постійні члени Ради Безпеки ООН відмовляться від одного зі своїх ключових прав, яким є право вето. Однак ще більш очевидно, що застосування права вето щодо протидії масовим та грубим порушенням прав людини, геноциду, злочинам проти людяності тощо отримуватиме все більш жорстку критику з боку міжнародної спільноти та породжуватиме тиск з метою реформування ООН. І роль застосування «відповідальності із захисту» в цьому контексті є ключовою. У праці М. Паяндех зазначає: «Подальше закріплення цього поняття (концепції відповідальності із захисту – Прим. І. Г.) в міжнародній політиці може зробити все складнішим для постійного члена знайти політичне виправдання використання права вето» [9].

Посилення ролі та повноважень Ради Безпеки ООН не є остаточною передумовою успішного застосування концепції «відповідальність із захисту» у майбутньому. Однак цей крок гарантуватиме, що в майбутньому застосування цієї концепції стане більш усталеним, а сама вона перетвориться на один із ключових інструментів міжнародного права з протидії масовим порушенням прав людини. Звичайно, це не гарантує, що в майбутньому не виникатимуть

проблеми із застосування цієї концепції, однак тоді вона зможе стати більшою мірою практичною, ніж теоретичною.

Повертаючись до знаменитої розмови між Р. Лемкіном та його професором, як би це не видавалося неймовірним, але вісімдесят років тому вони обговорювали ті питання, які сьогодні включаються в концепцію «відповідальності із захисту». Молодий Р. Лемкін апелював до необхідності реагування міжнародної спільноти на факт геноциду, а його старший колега, з іншого боку, апелював, що ці питання є внутрішньою справою держави.

Аналізуючи цей діалог, усі, здебільшого, зосереджуються на відповіді професора, проте питання Р. Лемкіна є значно цікавішим за своїм змістом. Воно доводить, що навіть у ті складні часи, коли багато жажливих злочинів лише з часом повинні були статися, дехто з людей мав неймовірно глибоке розуміння міжнародного права та бачення шляхів його подальшого розвитку. На жаль, вони, як у випадку Р. Лемкіна, були лише студентами.

Висновки. На сучасному етапі розвитку міжнародного права «відповідальність із захисту» залишається більше ідеєю, ніж ефективним інструментом міжнародного права. Проте без її повного та ефективного застосування захист цивільного населення під час збройних конфліктів залишатиметься під загрозою. Саме тому, міжнародно-правові механізми, насамперед інституційні, необхідно підготуватися до змін та реформ. І реформування Ради Безпеки ООН, поруч із належним застосуванням цієї концепції державами, є питанням першочергової ваги для майбутнього концепції «відповідальності із захисту».

Аналіз поточної практики імплементації концепції «відповідальності із захисту» та діяльності Ради Безпеки ООН із її застосування в умовах сучасних збройних конфліктів засвідчує необхідність вдосконалення підходів до застосування цієї концепції в міжнародно-правовій практиці. Зокрема, необхідним видається посилення ролі Ради Безпеки як ключового органу із застосування «відповідальності із захисту». Отож необхідно: 1) закріпити неможливість одностороннього (на власний розсуд) застосування концепції «відповідальності із захисту» або ж регламентувати підстави, коли таке застосування є допустимим, з метою уникнення зловживань; 2) реформувати процедуру прийняття рішень Радою Безпеки ООН, які стосуватимуться протидії масовим та грубим порушенням прав та свобод людини, геноциду, злочинам проти людяності і т. п., попередження яких і є метою «відповідальності із захисту», скасувавши можливість застосування права вето постійних членів Ради Безпеки в цьому випадку. Такі заходи не вирішать усіх проблем, що постали перед застосуванням концепції «відповідальності із захисту» в сучасному міжнародному праві, однак вони даватимуть змогу вирішити нагальні питання, щодо практики її застосування і стимулюватимуть подальший розвиток цієї концепції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пастухова Л. В. «Відповідальність із захисту» та міжнародне право / Л. В. Пастухова, А. П. Шуміленко // Український часопис міжнародного права. – 2013. – №1. – С. 6–10.
2. Сіваши О. М. Концепція «відповідальності по захисту» як баланс принципів державного суверенітету та поваги до прав людини / О. М. Сіваши // Форум права. – 2015. – № 4. – С. 253–259.
3. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 р. [Електронний ресурс]. – Цит. 09.01.2016. – Режим доступу : https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf.
4. Чайковський Ю. В. Роль концепції «Responsibility to Protect» у формуванні сучасного міжнародного співтовариства / Ю. В. Чайковський // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. – 2013. – Вип. 5. – С. 310–313.
5. Background Information on the Responsibility to Protect [Electronic source] // The Outreach Programme on the Rwanda Genocide and the United Nations. – Cit. 09.01.2016. – Retrieved from : <http://www.un.org/en/preventgenocide/rwanda/about/bgresponsibility.shtml>.
6. Implementing the responsibility to protect : Report of the United Nations Secretary-General of 12 January 2009, A/63/677. [Electronic source] // United Nations Secretary-General. – 2009. – Cit. 09.01.2016 – Retrieved from : <http://responsibilitytoprotect.org/implementing%20the%20rtop.pdf>
7. Kantareva S. D. The Responsibility to Protect: Issues of Legal Formulation and Practical Application / Silva D. Kantareva // Interdisciplinary Journal of Human Rights Law. – 2011–2012. – Vol. 6. – P. 2–27.
8. Key developments on the Responsibility to Protect at the United Nations from 2005-2014 [Electronic source] // International coalition on the responsibility to protect. – Cit. 09.01.2016. – Retrieved from : <http://www.responsibilitytoprotect.org/index.php/about-rtop/the-un-and-rtop>.
9. Payandeh M. With Great Power Comes Great Responsibility? The Concept of the Responsibility To Protect With in the Process of International Lawmaking / M. Payandeh // The Yale Journal of International Law. – 2010. – Vol. 35. – P. 469–516.
10. Sands P. A Memory of Justice: The Unexpected Place of Law In International Law – Personal History / P. Sands // Case Western Reserve Journal of International Law. – 2011. – Vol. 43, Issue 3. – P. 739–758.
11. Slaughter A.-M. A New U.N. For a New Century / A.-M. Slaughter // Fordham Law Review. – 2006. – Vol. 75, Issue 6. – P. 2961–2970.
12. The Ashgate research companion to modern warfare / G. Kassimeris, J. Buckley (eds.). – Farnham : Ashgate, 2010. – 467 p.

Стаття надійшла до редколегії 21.04.2015

Прийнята до друку 15.05.2015

ON THE ISSUE OF THE IMPLEMENTATION OF THE «RESPONSIBILITY TO PROTECT» CONCEPT: ROLE OF THE SECURITY COUNCIL

Ivan Horodyskyy

*Ukrainian Catholic University,
17, I. Svetsitskoho Str., Lviv, Ukraine, 79011, tel. (032) 240-99-44,
e-mail: ivan.horodyskyy@gmail.com*

The article is devoted to the contemporary practice and the perspectives of the further development of the «responsibility to protect» (R2P) in the international law, i.e. with the aim to protect a civil population during the armed conflict. Unfortunately, attempts of international society to implement R2P currently are facing many problems which make impossible its application during the international conflicts within which the civil population is endangered. Unfortunately, only millions of victims had pushed the international society to re-consider the content of the sovereignty as an instrument of ultimate and absolute power of the state within its borders and over its population. It is very hard to find more debated issue in international during the last decades, than the problem of the sovereignty of states. Even when, at a first glance, other questions are discussed, such as self-determination of nation or problems of global and regional integration, the sovereignty issues underline all this problems. The question, which was raised in the connection to the correlation, was does the sovereignty mean not only powers over its population, but also the obligations before it. Such a situation causes the development and re-thinking of the sovereignty which appear in new concepts, one of which is the «responsibility to protect» (hereinafter R2P). Even with the existence of the R2P conception, international society still has no effective answers to the civilian's protection, as it to some extent is in cases of Ukraine or Syria. In the article the special attention is paid to the role of the UN Security Council in the R2P implementation. The question of the reforming of the UN Security Council in order to make the R2P implementation more effective is studied.

Key words: responsibility to protect; protection of the civil population; United Nations; human rights; UN Security Council; civil population.

**К ВОПРОСУ ПРИМЕНЕНИЯ КОНЦЕПЦИИ «ОТВЕТСТВЕННОСТЬ
ПО ЗАЩИТЕ» (RESPONSIBILITY TO PROTECT): РОЛЬ СОВЕТА
БЕЗОПАСНОСТИ ООН**

Іван Городиський

*Український католицький університет,
ул. І. Свенцицького, 17, г. Львів, Україна, 79011, тел. (032) 240-99-44,
e-mail: ivan.horodyskyu@gmail.com*

Исследованы современная практика и перспективы дальнейшего применения концепции «ответственность по защите» (англ. *Responsibility to protect*) в международно-правовых отношениях, в частности с целью защиты гражданского населения во время вооруженного конфликта. Особое внимание уделено роли Совета Безопасности ООН в применении концепции «ответственность по защите». Рассмотрен вопрос перспектив реформирования Совета Безопасности ООН в контексте более эффективного применения этой концепции.

Ключевые слова: ответственность по защите; защита гражданского населения; Организация Объединенных Наций; права человека; Совет Безопасности ООН; гражданское население.